

Smart en hemelse vrede in Dvoraks Stabat Mater

HAAGSE COURANT
door 22-04-04
Aad van der Ven

Wie, zoals Dvorak, binnen twee jaar zijn drie kinderen ziet overlijden en kort daarop een 'Stabat Mater' componeert dat zoveel waardige, beheerst emotionele muziek bevat, moet wel een standvastig, stabiel mens zijn. De latijnse tekst, door talrijke componisten gebruikt, drukt de ontroostbaarheid van Maria aan de voet van het kruis uit.

In het 'Stabat Mater' van Dvorak, dat het Nederlands Concertkoor en het Residentie Orkest dit week-einde uitvoeren, lijkt de smart al vooruit te lopen op de eeuwige, hemelse vrede, die dan ook in de slotmaten, na het opstijgen van een eenzame viool, werkelijkheid is geworden.

Dat nu uitgerekend de Russische dirigent Gennady Rozhdestvensky, bekend om zijn excentrieke programma's, dit werk uitkoos voor zijn rentree bij het Residentie Orkest, dat hij enkele jaren geleden na enige onenigheid de rug toekeerde.

Rozhdestvensky dirigeerde gisteravond op zijn bekende, grillige manier, schijnbaar achteloos zwaaiend, maar even waakzaam als een dompteur in een leeuwenkooi.

Orkestmusici hebben het bij hem vaak moeilijk, want van uitvoerig repeteren houdt hij niet, waardoor tijdens de concerten iedereen op zijn hoede moet zijn.

Maar Dvoraks 'Stabat Mater' bevat hoofdzakelijk trage, zich in een regelmatige cadans voortbewegende muziek, waarin niemand voor grote verrassingen komt te staan.

Overigens was Rozhdestvensky gisteravond niet altijd tempovast. Sommige delen begon hij al vrij traag, waarna ze geleidelijk nog trager werden, zodat de uitvoering hier en daar wat loom werd. Het plechtstatige karakter van de muziek kwam wel heel goed over, mede door het aandeel van het zowel in omvang als in klank machtige Nederlands Concertkoor.

Het geregelde optreden van dit gezelschap in combinatie met het Residentie Orkest liet in de afgelopen jaren wel eens te wensen over, maar gisteravond bereikte het een niveau waarvan alle andere oratoriumkoren in ons land slechts kunnen dromen.

In combinatie met de rijke, diepe klank van het orkest leidde dat tot een majestueuze uitvoering. Onder de solisten was het de stralende sopraan Christiane Oelze die onmiskenbaar uitblonk, terwijl ook de bas Geert Smits zijn partij diepte en waardigheid gaf.

MUZIEK

Residentie Orkest en Nederlands Concertkoor o.l.v. Gennady Rozhdestvensky, m.m.v. Christiane Oelze (sopraan), Helena Rasker (alt), Alexei Grigorev (tenor) en Geert Smits (bas). 'Stabat Mater' van Dvorak. Gehoord: gisteravond, Philipszaal, Den Haag. Herhaling: vanavond, aldaar.